

Posudek bakalářské práce

vedoucí práce oponent

Autor: Tamara Kurešová	Číslo studenta:
Název práce: Čluny a modely člunů Abúsíru: plavidla ve starověkém Egyptě	
Rozsah: 147 stran celkem, z toho: 116 stran textu, 19 stran bibliografie, 12 stran příloh	
Posudek vypracoval: Prof. dr. Ladislav Bareš (+ oponent: doc. Mgr. Jaromír Krejčí, Ph.D.)	

Stručné souhrnné hodnocení práce

(Téma, členění, logická návaznost myšlenek a/nebo argumentace, kritický přístup k předmětu práce)

Předložená bakalářská práce Tamary Kurešové je věnována nálezům člunů a modelů člunů odkrytých v minulosti na staroegyptském pohřebišti v Abúsíru, z nichž významná část pochází z čs./českých archeologických výzkumů, které na této lokalitě probíhají již více než 60 let; využity jsou také starší nálezy německé archeologické expedice z počátku minulého století. Čluny a modely člunů nalezené v Abúsíru jsou zasazeny do širšího kontextu tohoto typu nálezů v Egyptě, a to se zaměřením na hmotné nálezy (s výjimkou nejstaršího období, pro které hmotné nálezy nejsou k dispozici). Jde tedy zcela úmyslně a logicky pouze o dílčí výsek z bohaté materie týkající se problematiky lodí a dopravy po vodě ve starověkém Egyptě, která se rozsáhle týká i jiných oblastí staroegyptské kultury a civilizace, jako je např. náboženství, organizace státu a společnosti, apod.

Práce je, po nezbytném úvodu, rozdělena na tři větší kapitoly s příslušným obrazovým doprovodem, čtyři přílohy (spíše technického rázu) a bibliografii. První kapitola, v úvodní části podávající stručný přehled dosavadního zkoumání dané problematiky, představuje různorodé základní materiály používané ve starověkém Egyptě pro stavbu lodí a člunů, a také techniky a nástroje přitom používané. Vhodně jsou přitom využity i moderní paralely, spojené zejména s aktivitami norského badatele a cestovatele Thora Heyerdahla, který byl svého času v kontaktu i s tehdy Čs. egyptologickým ústavem.

Druhá kapitola obsahuje chronologicky uspořádaný přehled archeologických nálezů lodí v rámci starého Egypta; pro nejstarší období, pro něž nejsou k dispozici hmotné doklady, jsou přitom využity poměrně početné skalní rytiny a malby pocházející jak z vlastního nilského údolí, tak z jeho blízkého okolí. Podrobněji jsou přitom popsány a kriticky zhodnoceny některé významnější nálezy z různých staroegyptských lokalit (jako je např. Chufuova bárka nalezená u jeho pyramidy v Gíze a později opakovaně rekonstruovaná do současné podoby, resp. její v současné době zkoumaná obdoba).

Jádrem práce je třetí, nejdelší kapitola, která je věnována nálezům člunů a jejich modelů na staroegyptském pohřebišti pojmenovaném po Abúsíru. Ta, pokud je mi známo, představuje první pokus o úplný popis a shrnutí dané kategorie nálezů z některé jednotlivé staroegyptské lokality. Po stručném úvodu, který představuje historický vývoj této významné lokality ve starověku, následuje diskuse věnovaná základním charakteristikám dané skupiny nálezů, jako jsou datace a umístění, počet a materiál, rozměry a povaha nálezů. Připojen je obsáhlý a v rámci možností (daných mj. způsobem a rozsahem existující publikace, resp. dostupné dokumentace) detailní katalog člunů a jejich modelů z lokality Abúsír, který obsahuje celkem 34 položek, pocházejících z doby od 3. do 26./27. dynastie. U všech z nich je uvedena víceméně úplná bibliografie a také základní obrazová dokumentace. Následuje krátký shrnující závěr.

Práce je doplněna celkem čtyřmi přílohami. První z nich v tabulkové formě shrnuje latinské, české a (pokud jsou známy) i staroegyptské názvy materiálů používaných ve starém Egyptě pro stavbu lodí a jejich vybavení (jako jsou plachty a lanová). Druhá příloha rovněž v tabulkové formě obsahuje soupis člunů a modelů dosud nalezených v Abúsíru (víceméně tak ve stručnější podobě opakuje údaje z katalogové části 3. kapitoly). Třetí příloha představuje anglicko-český výkladový slovník vysvětlující námořnické termíny použité v této práci a rovněž tak další termíny užitečné pro studium staroegyptských plavidel; tato příloha, sestavená na základě existující literatury, je na řadě míst doplněna o vlastní definice autorky. Konečně čtvrtá příloha uvádí (na základě kategorizace navržené M. A. Stephensem v roce 2022 na základě epigrafických a kresebných pramenů) typy plavidel z doby Nové říše, které jsou jinak nedostatečně zastoupeny, co se hmotných nálezů týče.

Závěrečnou část práce tvoří nezbytná bibliografie; za ne zcela šťastné lze považovat to, že je rozdělena podle jednotlivých kapitol, což poněkud znesnadňuje práci s ní a v některých případech vede k opakování totožných referencí.

Zejména v této části se zřejmě projevily objektivní komplikace spojené s dlouhodobým uzavřením základní odborné knihovny (po dobu rekonstrukce základního pracoviště) v době dokončování této bakalářské práce.

Ve svém celku představuje bakalářská práce T. Kurešové zajímavý pokus o zpracování jedné určité kategorie archeologických nálezů z jedné určité archeologické lokality, který může být případně základem pro další bádání v širším okruhu otázek týkajících se dané problematiky. Uvedené téma, spojené s jedním ze základních rysů staroegyptské civilizace, může být využito i v širší oblasti tzv. třetí role univerzit, zejména při popularizaci výsledků egyptologického bádání v širší veřejnosti.

Předloženou bakalářskou práci T. Kurešové navrhuji hodnotit stupněm „velmi dobře“.

I. Formální kritéria

	výborně	velmi dobře	dobře	dostatečně	nedostatečně
Vědecký aparát					
Jednotnost citací, bibliografie a poznámkového aparátu	☐	☒	☐	☐	☐
Citování použitých cizích myšlenek (dobrá vědecká praxe)	☒	☐	☐	☐	☐
Formální stavba práce					
Obsahové členění	☒	☐	☐	☐	☐
Formální členění (Obsah, nadpisy apod.)	☒	☐	☐	☐	☐
Popisky k tabulkám a obrázkům	☒	☐	☐	☐	☐
Jazyk					
Stručnost a srozumitelnost	☒	☐	☐	☐	☐
Ortografie, gramatika, diakritika	☐	☒	☐	☐	☐
Odborná terminologie	☒	☐	☐	☐	☐
Vzhled a přehlednost					
Layout, písmo	☒	☐	☐	☐	☐
Výběr a kvalita obrázků a dalších příloh (včetně tabulek a grafů)	☐	☒	☐	☐	☐

Komentář k formální stránce práce

Práce je po formální stránce vcelku dobře a přehledně uspořádána a členěna, ojedinělé překlepy a lapsy lze připsat časovému tlaku a stresu v závěrečné fázi přípravy. Výběr obrazových příloh je uspokojivý, jejich kvalita je samozřejmě dána ve značné míře dostupnými podklady.

II. Obsahové hodnocení

	výborně	velmi dobře	dobře	dostatečně	nedostatečně
Struktura a členění práce					
Přehled předchozího bádání (popř. teoretické pozadí)	☐	☒	☐	☐	☐
Logická struktura textu a jeho provázanost	☒	☐	☐	☐	☐
Preciznost argumentace	☐	☒	☐	☐	☐
Práce s literaturou					
Rešerše a výběr odborné literatury	☒	☐	☐	☐	☐
Zohlednění relevantní literatury v argumentaci	☐	☒	☐	☐	☐
Kritické zhodnocení odborné literatury	☐	☒	☐	☐	☐
Metodologie					
Formulace otázek a hypotéz	☐	☒	☐	☐	☐
Výběr pramenů	☒	☐	☐	☐	☐
Transparentnost kritérií výběru pramenů	☒	☐	☐	☐	☐
Přiznání možností a hranic práce s materiálem	☒	☐	☐	☐	☐
Výsledky					
Jasná stavba hypotéz	☐	☒	☐	☐	☐
Zdůvodnění hypotéz	☐	☒	☐	☐	☐
Začlenění do stavu bádání	☐	☒	☐	☐	☐

Komentář k obsahovému hodnocení

Text je logicky uspořádán a postupuje od obecných základů k detailnímu zkoumání dané kategorie nálezů. Bibliografické odkazy jsou uvedeny standartním způsobem, po formální stránce je uspokojivý i poznámkový aparát, v němž se ovšem objevuje dost značné množství odkazů uvádějících sekundární literaturu. K existující literatuře se autorka stavěla přiměřeně kriticky – dokladem toho je mj. její

korespondence s autorkou jedné ze základních prací týkajících se staroegyptských lodí A. Merrimann, týkající se nepřesnosti při uvádění místa nálezů některých lodí v Abúsíru.

Hodnocení:¹

Velmi dobře

20. 08. 2023

Datum

Podpis

¹ Škála: výborně – velmi dobře – dobře – neprospěl